

Francúzska revolúcia a jej protináboženská povaha

Joseph de Maistre

19. februára 2021 ✚ **História** ✚ **Francúzska revolúcia**

pokračovanie

Vo Francúzskej revolúcii je istá diabolská črta, ktorá ju odlišuje od všetkého, čo sme doposiaľ mohli vidieť a možno aj od všetkého, čo uvidíme v budúcnosti. Spomeňte si na verejné zhromaždenia, Robespierrove verejné výpady proti kňazom, slávnostnú apostázu kléru, zneuctenie bohoslužobných predmetov a budov, inštaláciu bohyne rozumu a premnoho podobných nevídaných vecí, v ktorých o prvenstvo súťažili provincie a hlavné mesto. Všetko toto sa vymyká obvyklým hraniciam zločinu a ukazuje na svoj nepozemský pôvod. Aj teraz, keď už Revolúcia stratila mnoho zo svojej brutality a oplzlé excesy sa vytratili, jej princípy zostávajú. Vari zákonodarcovia (použijem tento pojem) neschválili doposiaľ v dejinách nejestvujúci zákon, že národ nebude podporovať žiadnu formu bohopocty? (1) Podľa všetkého sa už niektorí naši spoluobčania dostali do bodu, keď Božstvo otvorene a nepokryte nenávidia. Tento desuplný akt násilia však vôbec nebol nutný k tomu, aby aj to najveľkolepejšie ľudské tvorivé úsilie vyznelo naprázdno.

Už len samotné vynechanie Boha z niektorej ľudskej aktivity zvoláva na túto činnosť neodvolateľnú anathemu. Ktorákoľvek mysliteľná inštitúcia je, alebo založená na náboženskom koncepte, alebo je to len prechodný zjav. Inštitúcie sú natoľko silné a trvácne, nakoľko sú, takpovediac božské. Ľudský rozum a to, čo ignorantsky nazývajú filozofiou, nielen že nedokáže nahradiť tento náboženský fundament, ktorý takisto ignorantsky nazývajú poverčivosťou. Naopak, práve filozofia je rozhodujúcou ničivou silou. Človek sa nemôže podieľať na tvorení, pokiaľ nie je v súlade so Stvoriteľom. Sme šialenci, ak chceme v zrkadle vidieť obraz slnka a pritom ho natáčame k zemi.

Tieto úvahy sú určené všetkým, veriacim i skeptikom. Nie je dôležité, či sa niekto náboženským ideám vysmieva, alebo ich ctí, či pravé či falošné, napriek tomu formujú základy každej trvácnej ustanovizne. Rousseau, ktorého asi nikto neprekonal v umení klamaní seba samého, túto skutočnosť tiež vypožoroval, hoci z nej nevyvodil žiadny záver.

Hovorí že, „*židovský zákon, ktorý stále existuje a zákon Izmaelových detí, ktorý desať storočí riadi správanie polovice sveta, svedčí o veľkosti mužov, ktorí ich sformulovali ... ako šťastlivých uchvatiteľov moci ich vidí len pyšná filozofia alebo stranícka zaslepenosť.*“ (2)

Stačilo len málo, aby namiesto nič nehovoriaceho tárania o „*veľkom a mocnom géniovi, ktorý bdie nad trvalými inštitúciami,*“ (3) vyvodil z vecí logický dôsledok.

Ak uvažujeme o dejinami potvrdených skutočnostiach, tak pozorujeme reťaz ľudských inštitúcií, od tých, ktoré uskutočnili veľké dejinné zvraty až po najmenšie spoločenské organizácie, od svetovládnych impérií po odpustkové bratstvá, všetky mali božské základy a ľudská moc, kedykoľvek sa od týchto základov oddelila, dala vzniknúť len falošným a krátko trvajúcim dielam. Čo si potom myslieť o novej štruktúre Francúzska a moci, ktorá ju vytvorila? Ja osobne nikdy neuverím v plodivú moc ničoty.

Bolo by zaujímavé preskúmať všetky európske inštitúcie, jednu po druhej, aby sme ukázali, ako sú všetky pokresťančené, ako náboženstvo všetko preniká, všetko oživuje a všetko udržiava. Ľudské vášne môžu znečistiť či zvrátiť jednoduché veci, ale ak je princíp božský, stačí to, aby dal veci podivuhodnú trvanlivosť. Medzi stovkami príkladov možno uviesť napríklad vojenské rehoľné rády. (4) Určite nie je prejavom neúcty ak poviem, že pôvodný bohumilý cieľ už netvorí ťažisko ich práce. Napriek tomu, k nemalému údivu, stále jestvujú. Koľko povýšeneckých vtipov už padlo na adresu jedinečného spojenia mnícha a vojaka? Lepšie by však bolo jasť nad skrytou mocou, ktorá zabezpečila týmto rádom tvárou v tvár najstrašnejším nepriateľom a najsmrteľnejším útokom trvácnosť a prežitie. Táto skrytá moc je meno, v ktorom boli tieto inštitúcie založené, pretože nič nie je, ak len nie je skrze Toho, ktorý je.

Uprostred všeobecnej revolúcie, ktorej sme svedkami, sú priatelia poriadku mimoriadne znepokojení predovšetkým nedostatkami vo výchove. Často počúvame, že treba obnoviť jezuitský rád. Nespochybnujeme zásluhy tohto rádu, ale volaniu po jeho obnovení chýba hlbšia reflexia. Myslia snáď, že sv. Ignác je okamžite pripravený poslúžiť ich cieľu? Ak bol rád zničený, tak obnoviť ho možno skrze nejakého brata, ktorý by dostal rovnaké vnuknutie, aké rád vytvorilo, ale bez tohto vnuknutia to nedokážu ani všetci vládcovia sveta dokopy. (5)

Tento božský zákon je rovnako istý a hmatateľný, ako zákony pohybu. Vždy, keď sa človek, v rámci svojich schopností zjednotí so Stvoriteľom a v Božom mene založí alebo vybuduje nejakú ustanovizeň, bez ohľadu na jeho vlastné slabosti, neznalosť, biedu, slepotu, skrátka bez ohľadu na jeho absolútnu ľudskú neschopnosť, podieľa sa nejakým spôsobom na Božej moci a stáva sa jej nástrojom. Jeho dielo potom mocou a trvácnosťou udivuje a ochromuje. Prosím pozorného čitateľa, aby sa rozliadol vôkol a nájde množstvo príkladov dokazujúcich túto veľkú pravdu. Netreba ísť až k synovi Izmaela, Lykurgovi, Numovi či Mojžišovi, ktorých zákony boli skrz naskrz náboženské. Ľudová slávnosť, či vidiecka zábava postačí. V protestantských krajinách ešte stále vidieť rôzne slávnostné zhromaždenia a ľudové sviatky, ktoré už nemajú absolútne žiadne opodstatnenie, pretože pochádzajú z celkom zabudnutých a opustených katolíckych zvykov. Pritom tieto sviatky a oslavy nemajú nič spoločné s morálkou a pre ne samotné je nepodstatné či sú, alebo nie sú hoci aj vzdialene odvodené z náboženských ideí. Napriek tomu to stačí, aby ich to uchovalo a ani tri storočia ich nedokázali vymazať s pamäti.

Ale vy, páni zeme, králi, cisári, kniežatá, neporaziteľní dobyvatelia, skúste ľudí prinútiť, aby v ten a ten deň šli tam a tam a tancovali a veselili sa. Skúste dokázať to, čo dokázali najobyčajnejší misionári a nech vás aj po vašej smrti dvetisíc rokov poslúchajú generácie vašich poddaných. Každý rok sa na sviatok sv. Jána, sv. Martina, sv. Benedikta a iných ľudia schádzajú a oslavujú ich vrúcnou a pritom nevinnou horlivosťou. Náboženstvo posväcuje ich radosť a radosť okrášľuje náboženstvo. Keď odchádzajú, tešia sa na rovnakú oslavu o ďalší rok a dátum sa im pevne vrýva do pamäti. (6)

A teraz to porovnajte s vládcami Francúzska, ktorí venovali toľko úsilie a moci tejto bezprecedentnej revolúcii a pritom jej nedokážu usporiadať ani jednoduchú oslavu. Rozhadzujú peniaze, na pomoc si zavolali premnohých umelcov a občania zostali doma a smiali sa z organizátorov tej frašky. Vypočujte si opis ich vlastnej bezmocnosti, pamätné slová prednesené zástupcami národa na zasadaní konventu v januári 1796: „*Čo je to! Muži, vzdialení našim zvykom a našim spôsobom dokázali zaviesť smiešne sviatky neznámych udalostí a ku pocte indivíduí, ktorých samotná existencia je otázna. Ba čo! Dokázali zaistiť prísun nesmiernych prostriedkov na hlúpe každodenné opakovanie*

bezvýznamných a často absurdných ceremónií. A muži, ktorí zvrhli Bastilu a trón, ktorí dobyli Európu, nedokážu zaviesť národný sviatok na pamiatku veľkých udalostí, ktorý by učinil revolúciu nesmrteľnou.“ (7)

Léon Maxime Faivre – Zavraždenie kňažnej de Lamballe

zdroj: Flickr

Šialenstvo! Hlbina ľudskej slabosti! Zákonodarcovia, uvažujte o tomto veľkom priznaní, ktoré vám ukazuje kto ste, a čo zmôžete. Čo viac potrebujete, aby ste mohli posúdiť Francúzsky systém. Ak nevidíte jeho ničomnosť, potom už nič na svete nie je isté. Som o tejto pravde, ktorú tu bránim, tak hlboko presvedčený, že keď uvažujem o všeobecnom úpadku morálnych princípov, o svároch, o trasúcich sa bezchrbtových monarchiách, o nesmiernosti našich potrieb a nedostatočnosti našich prostriedkov, zdá sa mi, že pravá filozofia si musí vybrať: alebo musí prísť nejaké nové náboženstvo, alebo sa kresťanstvo obnoví nejakým mimoriadnym spôsobom. Musíte si vybrať, podľa toho, ako sa postavili ku kresťanskej pravde. Tento záver rozhorčene odmietajú zaslepení, ktorí veria iba tomu, čo vidia. Kto v staroveku predvídal kresťanstvo? A aký úspech mu mohol v počiatku veštiť človek, ktorý ho nepoznal? Ako teda môžeme vedieť, že už neodštartovala veľká morálna revolúcia? Ani Plínius netušil, ako vidíme v jeho listoch, zrodeniu akého obra je svedkom. (8)

V tomto bode ma naplňa množstvo najrôznejších myšlienok a úvah. Súčasná generácia je svedkom najväčšieho divadla, aké videli ľudské oči. Je to boj na život a na smrť medzi kresťanstvom a filozofizmom. (9) Nepriatelia sa vzájomne zovreli v smrteľnom objatí a svet sa prizerá. A ako hovorí Homér, otec bohov a ľudí drží váhy a váži ľudské záležitosti. Jedna z misiek váh, čoskoro klesne. Pre človeka plného predsudkov a najmä, ak mu srdce presvedčilo rozum, neznamenajú tieto udalosti nič. Postaviac sa neodvolateľne na jednu, alebo druhú stranu, ignoruje dôkazy i argumenty.

Ale mužom dobrej viery, ktorí snád pochybujú, alebo neprijímajú moje presvedčenie, rozptýli všetky pochybnosti úžasný príklad kresťanstva. Po osemnásť storočí vládlo väčšine, a to osvietenejšej väčšine, sveta. Toto náboženstvo je staršie ako starovek, pretože je skrze svojho Zakladateľa spojené s nadprirodzeným poriadkom vecí, s archetypálnym náboženstvom, ktoré existovalo na počiatku. Jedno bez druhého nemôže byť pravdivé. Čo jedno sľubuje, iné uskutočňuje a tak sa kresťanstvo rozpína od súčasnosti naspäť, až ku stvoreniu sveta. „*Bolo zrodené v deň, keď boli zrodené dni.*“ (10) Jeho trvanie je unikátne a žiadna inštitúcia sa mu nemôže rovnať.

Porovnávať ho s inými náboženstvami je nezmysel, pretože jeho povaha vylučuje akúkoľvek podobnosť. Nebudem tu uvádzať všetky jeho odlišnosti, stačí jedna. Kto nám môže ukázať iné náboženstvo, ktoré samo

založené na zázrakoch zjavilo nepochopiteľné dogmy, ktoré vyznáva väčšina sveta a počas stáročí ich vždy bránili tí najväčší muži svojej éry, od Origena (11) po Pascala a úspešne odrážali nikdy neutíchajúcu horúčkovitú snahu nepriateľských sektárov od Celsa (12) po Condorceta?

Keď uvažujeme o tejto inštitúcii, najprirodzenejšie a najpravdepodobnejšie vysvetlenie je, že má božský pôvod! Ak je to len ľudský výtvor, tak niet spôsobu akým vysvetliť jeho úspech. Bez zázraku potrebujete viac zázrakov!

Niektorí hovoria, že národy si splietli med' zo zlatom. Dobré. Ale nebola táto med' skúmaná a tavená osemnástimi storočiami chemických pokusov? Úspešne? Newton veril vo Vtelenie, Platón v zázračné Bakchovo zrodenie neveril ani zamak. Kresťanstvo kázali nevzdelanci a uverili mu učenci a to je niečo absolútne jedinečné. Prežilo každú skúšku. Hovoria, že perzekúcie rozduchali oheň fanatickej oddanosti. Nuž dobre, Dioklecián teda kresťanstvu prenasledovaním pomohol, ale Konštantín ho potom udelením slobody musel udusiť – ale to sa nestalo. Prežilo všetko. Mier, vojnu, šibenicu, triumf, meč, pokušenie, pýchu, pokoru, blahobyť, temnotu i jasný deň storočí od Leva X. po Ľudovíta XIV.

Všemocný cisár, pán väčšiny známeho sveta použil proti nemu všetku svoju moc a prostriedky. (13) Nevynechal nič, len aby znova priviedol k životu staré povery, šikovne premiešané s vtedy módnymi platónskymi ideami. Skryl hnev, ktorý ho hnal, pod maskou čistej tolerancie a využil proti konkurenčnému kultu zbraň, ktorej by žiadna ľudská inštitúcia neodolala. Oslabil, vystavil výsmechu a pohrdaniu kňazstvo a zbavil ho každej ľudskej posily a útechy. Hanobenie, intrigy, nespravodlivosť, útlak, posmech, násilie a úskoky boli márne. Galilejčan nad Juliánom filozofom zvíťazil.

V našej dobe sa tento pokus opakuje za priaznivejších podmienok. K rozhodujúcej porážke kresťanstva nechýba ani to najmenšie. Vy, ktorí ste sa z histórie ešte nepoučili, dávajte dobrý pozor!

Hovoríte, že žezlo podopieralo tiaru. Nuž, žezlo na javisku sveta už nič neznamená, bolo polámané a odhodené. Hovoríte, že bohatý a mocný klérus donútil ľudí prijať dogmy, ktoré si sám vymyslel. Neverím, že by klérus mal moc donútiť niekoho veriť, ale dobre. Dnes však už niet kňazov. Boli vyhnaní, povrazení a eliminovaní. Boli olúpení, a tí čo unikli gilotíne, šibenici, meču, gulke, utopeniu alebo deportácii, dnes žijú z almužien, ktoré kedysi sami rozdávali.

Bojíte sa sily zvyku, moci autority a kúzlu predstavivosti. Nič z toho už nezostalo. Už nie sú žiadne zvyky, žiadni páni, každý muž je pánom svojej vlastnej mysle. Filozofia rozožrala cement, ktorý zjednocoval národ a niet už žiadnych morálnych pút. Občianska moc, so všetkou svojou energiou a všemožne podporujúc nepriateľov kresťanstva zničila starý systém. Všetko, čo si možno predstaviť, bolo zatiahnuté do vojny proti starému národnému náboženstvu. Všetko toto úsilie je odmeňované potleskom a výsadami a snaha kresťanstvo brániť je klasifikovaná ako zločin.

Niet dôvodu obávať sa lákadiel vizuálneho potešenia, ktoré snád' číhajú v pompéznych obradoch. Po siedmich rokoch zosmiešňovania už nemajú nad ľuďmi žiadnu moc. Kostoly sú pozatvárané a otvárajú ich len kvôli zúrivým hádkam a opileckým zábavám nespútaneho obyvateľstva. Oltáre sú porozbíjané, po uliciach vodia špinavé zvieratá vyobliekané do biskupských ornátov, kalichy sa užívajú k odporným orgiám a na oltároch, ktoré stará viera ozdobila cherubínmi, tancujú nahé prostitútky. Filozofizmus sa už nemá na čo sťažovať, všetko je na jeho strane a proti jeho nepriateľovi bolo vykonané maximum. Jeho víťazným gestom

nebude Caesarovo *veni, vidi vici*, ale to, že si sadne na zvrhnutý kríž.

Či sa kresťanstvo z tohto strašného súženia niekedy vynorí, čistejšie a silnejšie, či kresťanský Herkules zdvihne syna zeme a vo vzduchu ho rozdrví silu svojich rúk, *patuit Deus*. (14) Francúzi, pripravte cestu kresťanskému kráľovi, privedte ho na jeho starobylý trón, pozdvihnite jeho zástavu a od pólu k pólu nech znie jeho víťazné heslo:

CHRITUS VINCIT, CHRISTUS REGNAT, CHRISTUS IMPERAT!

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/francuzska-revolucia-a-jej-protinabozenska-povaha/>